

15 februari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevr. mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam

tegen:

(wijlen) [naam],
Geboortedatum onbekend,
overleden op [datum] in de leeftijd van 78 jaar
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde [naam],
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Broeders van de H.
Aloysius Gonzaga, o.a. werkzaam geweest op internaat [naam] te
[plaats].

1. De procedure

Op 14 maart 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarna op 23 maart 2011 advies is uitgebracht.

Op 5 april 2012 is een verzoek tot herziening van het advies bij de Klachtencommissie binnengekomen.

Dit herzieningsverzoek is op 11 mei 2012 behandeld en gegrond verklaard, op grond van het feit dat niet kon worden uitgesloten dat de Klachtencommissie een ander advies zou hebben uitgebracht als zij bekend was geweest met de inhoud van de steunbewijsverklaring van de heer [naam].

Op 17 januari 2013 heeft te Utrecht daarom wederom een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is daarbij niet verschenen. Wel is verschenen mevr. mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, klagers juridisch adviseur.

Namens de Congregatie is verschenen br. drs. [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

2. De klacht

2.1. In 1964 ging klager als 10-jarige naar het internaat [naam] te [plaats], waar hij ongeveer zeven jaar zou blijven. Hij heeft eerst de lagere school en aansluitend de Mulo doorlopen. Aangeklaagde was in die tijd als broeder op het internaat werkzaam.

Klager had het op het internaat niet erg naar zijn zin. Hij zocht naar avontuur en sloot zich daarom aan bij de verkennerij die vanuit het internaat werd geleid door aangeklaagde. Eenmaal per jaar gingen de verkenners op zomerkamp naar [plaats]. Er werd dan in tenten gekampeerd. Aangeklaagde had de leiding over de kampen en was bij de kampweken altijd aanwezig. Tijdens het eerste zomerkamp dat klager meemaakte heeft aangeklaagde klager seksueel misbruikt.

2.2. Klager had tijdens dit kamp last van hevige buikkrampen en meldde dit aan aangeklaagde. Aangeklaagde nam klager daarop mee naar de ziekentent om hem daar te onderzoeken. Klager moest zich helemaal uitkleden en naakt op een veldbed gaan liggen. Aangeklaagde kwam op zijn knieën naast hem zitten en begon hem vervolgens over zijn hele lichaam te betasten, ook over zijn billen en zijn geslachtsdeel. Aangeklaagde haalde daarbij zwaar adem. Voor klager was dit een verschrikkelijke ervaring, hij werd heel angstig en raakte in paniek, maar kon zich niet bewegen. Toen klager tenslotte mocht opstaan en zich weer mocht aankleden zei aangeklaagde tegen hem dat hij hier met niemand over mocht praten, want dat er dan erge dingen zouden gebeuren dat hij het zeker niet aan zijn ouders mocht zeggen, omdat hij hen daar groot verdriet mee zou doen.

Het voorval heeft zich tijdens die kampweek nog eenmaal herhaald.

2.3 De gebeurtenissen in het kamp hebben een grote invloed gehad op het leven van klager. Hij voelde zich niet compleet en niets waard. Aan het einde van zijn schooltijd is hij drugs gaan gebruiken. Hij kreeg last van nachtmerries, angsten en paniekaanvallen en heeft meermalen depressies gehad. Eerst veel later in zijn leven begreep hij middels een therapie – klager is in totaal vier keer voor depressies in behandeling geweest – het verband tussen zijn depressie en hetgeen hem in zijn vroege jeugd door aangeklaagde was aangedaan. Voor zijn gevoel heeft klager als gevolg van de gebeurtenissen ook nooit een duidelijke beroepskeuze kunnen maken.

2.4 Doel van de klachtprocedure is voor klager dat de kerk zijn klacht openlijk erkent en dat zij in het openbaar excuses maakt aan klager, bij voorkeur middels een korte advertentie in het plaatselijk nieuwsblad. Klager wil in elk geval excuses op schrift aan hem persoonlijk.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

Wel heeft de Overste de Klachtencommissie gevraagd het steunbewijs kritisch te bekijken, met name waar het gaat om het tot stand komen van het contact tussen klager en de heer [naam].

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke

integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden.

De klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager zich liet uitkleden, hem naakt op een veldbed liet liggen en dat aangeklaagde vervolgens op zijn knieën naast klager kwam zitten en hem over zijn hele lichaam (onder meer zijn billen en geslachtsdeel) betastte, terwijl aangeklaagde daarbij zwaar adem haalde. De klachtencommissie acht aannemelijk dat dit twee maal is gebeurd.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunt het klaagschrift van [naam] de verklaring van klager, waarbij opvalt dat beide klagers verklaren dat het misbruik plaatsvond in de tenten met de veldbedden, waar normaal gesproken de eerste hulp plaatsvond.

Ten overvloede overweegt de Klachtencommissie dat, hoewel ook in het algemeen kritisch wordt gekeken naar klachten en verklaringen van personen, die zijn binnengekomen na de vele aandacht in de media voor het seksueel misbruik binnen de Rooms Katholieke Kerk, niet is gebleken van enige onderlinge beïnvloeding van [naam] naar klager of vice versa in wat voor zin dan ook.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon in wie hij vertrouwen mocht stellen.

4.5. Gelet op het feit dat beide aangeklaagden overleden zijn, kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie br. drs. [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 februari 2013 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en W.A.M.C. Mol leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.